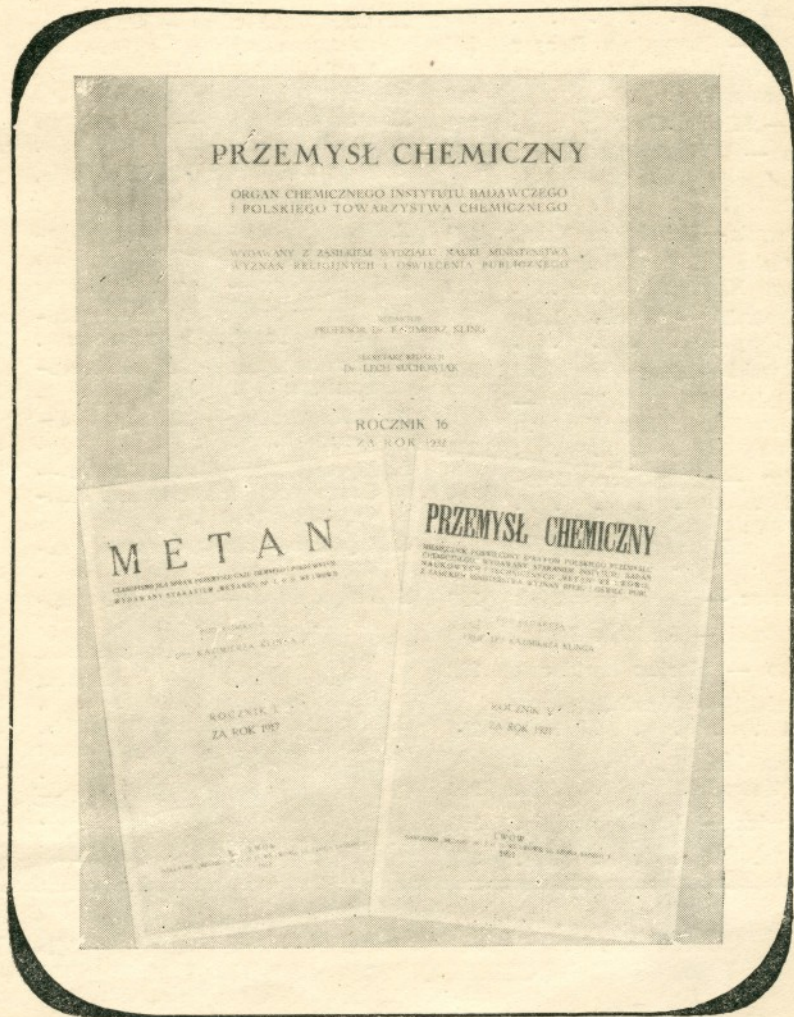

W Y D A W N I C T W A C Z A S O P I S M T E C H N I C Z N Y C H N O T

PRZEMYSŁ CHEMICZNY

TOM 37

4

KWIECIEŃ 1958

70

125

TREŚĆ		СОДЕРЖАНИЕ		CONTENTS	
	Str.		Стр.		P.
Od redakcji	193	От редакции	193	Editorial	193
E. Trepka — Metan	194	Э. Трепка — Химический Институт „Метан”	194	The „Metan” Institute — by E. Trepka	194
E. Kwiatkowski — Chemiczny Instytut Badawczy z perspektywy czterdziestu lat	195	Э. Квятковский — Химический исследовательский институт в перспективе 40 лет	195	The Chemical Research Institute in the Perspective of Forty Years — by E. Kwiatkowski	195
W. Świętosławski — Prace Działu Węglowego Chemicznego Instytutu Badawczego w okresie 1927—1939	200	В. Свентославски — Исследования по каменному углю, проведенные научными работниками Химического научного института на протяжении 1927—1939 годов	200	The Years of Scientific Activity of the Coal Division of the Chemical Research Institute in the Period 1927—1939 — by W. Świętosławski	200
L. Wasilewski — Założenia i kierunki prac naukowo-badawczych Działu I Przemysłu Nieorganicznego Chemicznego Instytutu Badawczego w latach 1925—1939	204	Л. Василевски — Установки и направления работ первого отделения — неорганической промышленности — Химического исследовательского института	204	The Principles and the Trends of the Work of the I Division of Inorganic Industry at the Chemical Research Institute — by L. Wasilewski	204
S. Pawlikowski — Krajowy przemysł azotowy w okresie lat 1917—1947	208	С. Павликовски — Азотная промышленность в Польше на протяжении 1917—1947 годов	208	The Polish Nitrogen Industry in 1917—1947 — by S. Pawlikowski	208
A. Jarzyński — Historia czasopisma Przemysł Chemiczny	215	А. Яжыньски — История журнала „Przemysł Chemiczny”	215	The History of the Periodical „Przemysł Chemiczny” — by A. Jarzyński	215
T. Zamoyski — Wiadomości Przemysłu Chemicznego	219	Т. Замойски — „Wiadomości Przemysłu Chemicznego”	219	The Outline of the Development of Chemical Industry in Poland — by T. Zamoyski	219
J. Korytkowski — Zarys rozwoju przemysłu chemicznego w Polsce niepodległej	222	Я. Корытковски — Очерк развития химической промышленности в Польше	222	The Outline of the Development of Chemical Industry in Poland — by J. Korytkowski	222
W. Świętosławski — Podstawowe własności fizykochemiczne ciekłych surowców organicznych	239	В. Свентославски — Основные свойства жидких органических сырьевых материалов	239	Basic Physicochemical Properties of Organic Raw Materials — by W. Świętosławski	239
E. Trepka — Eugeniusz Berger	245	Э. Трепка — Эугениуш Бергер	245	Eugeniusz Berger — by E. Trepka	245
M. Łaźniewski — Mieczysław Centnerszwer	246	М. Лазньевски — Мечислав Центнершвер	246	Mieczysław Centnerszwer — by M. Łaźniewski	246
B. Roga — Michał Chorąży	251	Б. Рога — Михал Хоронжи	251	Walenty Dominik — by Z. Leyko	253
Z. Leyko — Walenty Dominik	253	З. Лейко — Валенты Доминик	253	Michał Chorąży — by B. Roga	251
H. Jędrzejewska — Kazimierz Jabłczyński	256	Г. Енджеевска — Казимеж Яблчыньски	256	Kazimierz Jabłczyński — by H. Jędrzejewska	256
B. Więclawek — Kazimierz Kling	261	Б. Венцлавек — Казимеж Клинг	261	Kazimierz Kling — by B. Więclawek	261
M. Kuczyńska i S. Pawlikowski — Tadeusz Kuczyński	263	М. Кучиньска и С. Павликовски — Тадеуш Кучиньски	263	Tadeusz Kuczyński — by M. Kuczyńska and S. Pawlikowski	263
S. Pawlikowski — Waclaw Leśniański	267	С. Павликовски — Вацлав Лесьняньски	267	Waclaw Leśniański — by S. Pawlikowski	267
L. Wasilewski — Ignacy Mościcki	273	Л. Василевски — Игнацы Мосцицки	273	Ignacy Mościcki — by L. Wasilewski	273
A. Dorabialska i W. Kisielow — Stanisław Pilat i Ewa Neyman Pilatowa	278	А. Дорабяльска и В. Киселев — Станислав Пилат и Эва Нейман-Пилатова	278	Stanisław Pilat and Ewa Neyman-Pilatowa — by A. Dorabialska and W. Kisielow	278
S. Porejko — Kazimierz Smoleński	282	С. Порейко — Казимеж Смольский	282	Kazimierz Smoleński — by S. Porejko	282
B. Bobrański — Edward Sucharda	287	Б. Бобраньски — Эдвард Сухарда	287	Edward Sucharda — by B. Bobrański	287
J. Pfanhauser — Lech Suchowiak	289	Е. Пфангаусер — Лех Суховьяк	289	Lech Suchowiak — by J. Pfanhauser	289
J. Minczewski — Ludwik Szperl	290	Е. Минчевски — Людвик Шперль	290	Ludwik Szperl — by J. Minczewski	290
S. Porejko — Marian Świderek	292	С. Порейко — Мариан Свидерек	292	Marian Świderek — by S. Porejko	292
B. Tarchalski — Józef Szczęsny Turski	293	Б. Тархальски — Юзеф Щенсны Турски	293	Józef Szczęsny Turski — by B. Tarchalski	293
S. Bretsznajder i S. Weychert — Józef Zawadzki	298	С. Бретшнайдер и С. Вейхерт — Юзеф Завадзки	298	Józef Zawadzki — by S. Bretsznajder and S. Weychert	298
E. Józefowicz — Jan Zawadzki	305	Э. Юзефович — Ян Завадзки	305	Jan Zawadzki — by E. Józefowicz	305
KRONIKA	308	ХРОНИКА	308	CHRONICLE	308

PRZEMYSŁ CHEMICZNY

ORGAN MINISTERSTWA PRZEMYSŁU CHEMICZNEGO i STOWARZYSZENIA
NAUKOWO-TECHNICZNEGO INŻYNIERÓW I TECHNIKÓW PRZEMYSŁU CHEMICZNEGO
W POLSCE

Komitet Redakcyjny: Karol Akerman, Tadeusz Borucki, Stanisław Bretsznajder, Zygmunt Eckstein, Maria Głowacka, Stanisław Miernik, Bolesław Szatański, Wojciech Świętosławski, Tadeusz Urbański, Waclaw Zieliński

**Adres Redakcji: Warszawa, ul. Foksal 18, tel. 6.85.84. Redaktor Naczelny Franciszka Wajngot
Administracja. Warszawa, ul. Czackiego 3/5, tel. 6.74.61.**

Wydawnictwa Czasopism Technicznych NOT, Warszawa 1958 r.
Ark. druk. 16; ark. wydawn. 25,05. Format A4. Nakład 4000 egz. Papier ilustr. kl. V, 80 g, 61×86/8.
Maszynopis oddano do składania 21.II.58. Podpisano do druku 26.IV.58. Druk ukńczono 30.IV.58.
Cena egzemplarza zł. 15.— Drukarnia im. Rewolucji Październikowej, Warszawa. Zam. 341/58. A-11.

126

PRZEMYSŁ CHEMICZNY

ORGAN MINISTERSTWA PRZEMYSŁU CHEMICZNEGO I STOWARZYSZENIA NAUKOWO-TECHNICZNEGO INŻYNIERÓW I TECHNIKÓW PRZEMYSŁU CHEMICZNEGO W POLSCE

TOM 37

KWIECIEŃ 1958

Nr 4

Od redakcji

Chociaż na okładce tego zeszytu piszemy tom 37, poświęcamy go jednak czterdziestej rocznicy powstania PRZEMYSŁU CHEMICZNEGO. Lat czterdzieści upłynęło już bowiem od chwili ukazania się we Lwowie pierwszego zeszytu czasopisma METAN, którego spadkobiercą stał się PRZEMYSŁ CHEMICZNY. Początki czasopisma sięgają czasów przed odzyskaniem niepodległości, a cztery z górą lata istnienia wydarła mu okupacja po II wojnie światowej i dlatego tom bieżący jest trzydziestym siódmym, a nie czterdziestym pierwszym.

Kiedy przeglądamy długi szereg roczników, od skromnych objętościowo zeszytów METANU do, obejmujących stopniowo coraz szerszy krąg zagadnień, tomów PRZEMYSŁU CHEMICZNEGO, napotykałyśmy wiele nazwisk autorów znanych i zasłużonych dla przemysłu chemicznego i musimy podziwiać ogromny wkład pracy twórców tego czasopisma, który sprawił, że odzwierciedla ono całą historię dwudziestu trzech lat poczyznań, trudności i osiągnięć polskiej chemii.

Ten bogaty dorobek nakłada na obecny zespół redakcyjny ciężki obowiązek dotrzymania kroku swoim poprzednikom; takie chlubne dziedzictwo obowiązuje do stałego zwiększania wysiłków, aby zachować sympatię czytelników, jaką cieszyło się czasopismo METAN — PRZEMYSŁ CHEMICZNY.

Projekt redakcji wydania zeszytu jubileuszowego spotkał się z bardzo przychylnym przyjęciem ze strony wszystkich chemików, z którymi w długim okresie przygotowawczym omawialiśmy i dyskutowaliśmy jego treść i charakter. Autorzy, do których redakcja zwracała się z prośbą o współpracę, nie zastanawiali się, jak zwykle, brakiem czasu, lecz uważali jak gdyby za swoją misję pisanie o tym co było i co trzeba przekazać przyszłym pokoleniom. Jak wyczuwaliśmy, starsi chemicy wracali z przyjemnością do swych przeżyć i wspomnień z czasów młodości, młodszy z pietyzmem zasiadali do pisania o swoich profesorach i kierownikach.

Redakcja i Komitet Redakcyjny ze swej strony radośnie wzięli na swe barki ten bardzo trudny ale miły obowiązek odświeżenia w pamięci starszych, a wskazania młodym dorobku dwudziestu trzech lat przedwojennego METANU — PRZEMYSŁU CHEMICZNEGO, dorobku ludzi, którzy z nim byli związani — tych, którzy tworzyli polską chemię.

Przypominając historię instytutów wydających czasopismo i samego czasopisma, chcieliśmy także scharakteryzować w pewnym stopniu rozwój ważniejszych kierunków naszej chemii w tym okresie, nie zapominając o jej twórcach.

Przypominając historię instytutów wydających czasopismo i samego czasopisma, chcieliśmy także cze, odświeżając osobiste wspomnienia, pisać o dawniejszych poczynaniach i ludziach chemii, aby ten nasz zeszyt jubileuszowy był w pewnym stopniu skromnym przyczynkiem do jej historii w Polsce.

Oprócz artykułów ogólnych zeszyt zawiera notatki poświęcone poszczególnym chemikom. Postanowiliśmy — ze zrozumiałych względów — pisać tylko o tych, którzy już od nas odeszli*).

Staraliśmy się wybierać szczególnie zasłużonych dla przemysłu, założycieli własnych szkół i twórców nowych kierunków w nauce oraz wybitnych i cierpliwych współpracowników czasopisma... lecz musieliśmy z konieczności ograniczyć się do tych spośród nich, o których pamięć była jeszcze świeża u ich uczniów i współpracowników.

*) Wspomnienia o chemikach umieszczono w zeszycie w porządku alfabetycznym

71
127
Dla P. Hojciuch od Tadeusza